

Cine i-a salvat pe evreii din România (ce mai rămăsese din ea) în WWII ? P a II-a

Scris de Valentin-Claudiu I. DOBRE

Mărti, 11 Ianuarie 2022 20:25 -

Pentru a răspunde la această întrebare simplă apelăm iar la memorialistică. După studiul sumar al memorialisticii mai adăugăm un nume: rabin șef Alexandru Șafran, originar din Bacău. Dânsul nu declară în memorii faptul că a salvat 95% dintre evreii din România (precum dl. Wilhelm Filderman), nici nu-și intitulează memoriile: "Eu i-am salvat pe evreii din România" (precum Radu Lecca). După instaurarea regimului roșu a trebuit să emigreze, totuși înainte a apelat la prelați și la regina-mamă să împiedice deportările. S-a dus în Elveția, la Geneva ca Mare Rabin. Domnia Sa însuși e salvator de evrei: surorile Domniei Sale urmau să fie recuperate de trupele române și trebuiau aduse în România: Mayer Pechthalf din Murafa și Elka Birbraier din Verkovka. Generalul Vasiliu nu-și amintea să se fi aprobat repatrierea la 07.02.1944 (Matatias Carp- Cartea Neagră III, Soc. Dacia Traiană, București, 1947, pag. 460, pe dacoromanica.ro). Chestiuni de memorie. Dacă nu au fost salvate, măcar a existat intenția.

Dar în Cronologia Istorică de la Capitolul VII, din aceeași lucrare scrie despre meritul incontestabil al lui Radu Lecca: la 22 noiembrie 1942 propune ca cei 75.000 de evrei rămași în viață în Transnistria să fie lăsați să emigreze, în schimbul unei taxe care însuma câteva zeci de mii de miliarde (era inflație), care ar trebui procurate de la evreii din străinătate (și găsisse de la cine...). Oricum, Dânsul se implică activ în fiecare caz sesizat, împreună cu Ghestapoul din România –dr. A. Tester, deținător de acțiuni ale liniei de nave maritime Cunard Star pag. 423, linie favorizată în transporturile de emigrare din România în acei ani- și cu Dl. ambasador german Baron Killinger (inclusiv pentru unele cazuri de copii –trei copii polonezi- aflați în Bulgaria pag. 423: dl. Killinger a dat ordin să fie lăsați să plece, căci Ghestapoul din Bulgaria nu era precum cel din România). Și emigrarea orfanilor e negociată cu sume de cca. 1.500 de lei de cap pentru Unterman și cca. 300-500 pentru Brück (pag. 423).

Dar să revenim la subiect: la 15 august 1942 se află vestea intenționării pregătirii deportărilor evreilor din Banat și Transilvania de Sud. Se apelează la medicul personal al Liderului, Dl. medic Stroescu, director al noii înființate instituții Palatul Invalizilor, plătinându-se 100 de milioane de lei acestei instituții (era inflație). Mitropolitul Bălan al Ardealului a sosit de urgență și a stârnit plânsetele reginei-mamă Elena, organizându-se un dejun dramatic și cu plânsete (pag. 237). S-a mai apelat la Monseniorul Andrei Cassulo, Nunțiu Apostolic și la Excelența Sa, René de Weck, Ministrul Elveției, care au intrat în horă cu hotărâre (pag. 237-238). Iar, decizia de deportare a celor din Banat și Ardealul de Sud din 10.10.1942, este revocată la insistențele liderilor Filderman și Ștefan Antal (pag. 242). Deportarea se amâna pentru primăvară (dar au fost și evenimente pe front).

Cine i-a salvat pe evreii din România (ce mai rămăsese din ea) în WWII ? P a II-a

Scris de Valentin-Claudiu I. DOBRE
Marți, 11 Ianuarie 2022 20:25 -

În final, Ion Antonescu a transmis că ideea deportărilor din Banat și Ardealul de Sud a fost abandonată, fără a se ști care intervenție a fost decisivă.

Un fost ministru al guvernului refuză reîntrarea în guvern, deși rechemat, motivând pentru intimitate: "Nu ați citit mesajul lui Cordell Hull ? Mai e acum momentul să mă pun în bătălie cu evreii ?". Ministrul de interne spune dlui Filderman că generalul Vasiliu e responsabil de deportări (dar ar fi în înțelegere cu nemții).

Se pare totuși că amenințarea cu deportarea în Transnistria funcționa în fiecare caz. Dar nici amenințările acestea nu s-au mai transpus: ultimii deportați au fost șase evrei din Bacău la 04.11.1942, care ar fi uzat de acte false pentru a eluda măsurile de prigoană (ultimii, cu excepția dlui. W. Filderman și a soției sale, care în loc de sumele solicitate oferise alte memorii: un expozeu prin care se motiva de ce nu se mai pot plăti 4 miliarde de lei la 26.03.1943 pag. 294. Cei din organizația Todt atentează la viața D-lui. Filderman). Bukarester Tagblatt (no. 4700) și Donauzeitung de la Belgrad (08.08.1942), scriu despre curățarea României de evrei și despre sumele (450 milioane de lei) intrate în industrie și în Bănci de la evreii români.

Cu titlul "Marea epidemie de tifos exantematic" de la pag. 320 scrie că în Șargorod erau doar patru fântâni, etuve deteriorate, petrolul scump, etc. O altă epidemie, poate nu atât de gravă a fost de febră tifoidă și para-tifos. Afectați, evrei localnici și evrei din Dorohoi. Aceste boli erau endemice în regiune.

De ce trebuia să ajungem la Vladivostok de fapt ? Știți că Alaka este de drept a României ? Iar plictisiții de acolo (în rârită, astfel spus inuitii) ar putea fi buni români ? Cum astfel ? Nicio masă fără pește sărat (oceanic ?) și iubesc și îngăduie câinii cu ochi albaștri.

Scris treizece decembrie 2021, trimis la sighet-online, revăzut ușor aceeași zi.

Scris de Gheorghița N. Dobre și Valentin-Claudiu I. Dobre din surse scrise și internet